

صلى الله عليه وسلم

کلیه امتیازهای این پایان نامه به دانشگاه بوعلی سینا تعلق دارد. در صورت استفاده از تمام یا بخشی از مطالب این پایان نامه در مجلات، کنفرانس‌ها و یاسخنرانی‌ها، باید نام دانشگاه بوعلی سینا یا اساتید راهنمای پایان نامه و نام دانشجو با ذکر مأخذ و ضمن کسب مجوز کتبی از دفتر تحصیلات تکمیلی دانشگاه ثبت شود. در غیر این صورت مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

دانشگاه بوعلی سینا
دانشکده ادبیات و علوم انسانی
گروه علوم تربیتی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

عنوان:

تأثیر روش تدریس کاوشگری بر میزان پرورش مهارت‌های
تفکر فلسفی دانش‌آموزان پایه پنجم دوره ابتدایی شهر بهار

استاد راهنما:

دکتر محمدرضا یوسف زاده

استاد مشاور:

دکتر یحیی معروفی

نگارش:

علی اصغر رضایی

سال ۱۳۸۹

سپاس‌گذاری

از استاد راهنمای ارجمندم جناب آقای دکتر یوسف زاده و استاد مشاور جناب آقای دکتر معروفی، که
بارها به‌منامی مشاوره‌ها و نظرات ارزنده موجب شدند کیفیت و غنای این پژوهش تا حد امکان ارتقاء
یابد صمیمانه تقدیر و تشکر می‌نمایم.

از معلمان و مدیران مدارس مخصوصاً آقایان زارعی، کامرانی و خانم‌ها شعبانی و رادمرد؛ که با حوصله و
بروباری بنده را کمک کردند تشکر و قدردانی می‌نمایم.

تقدیم بہ:

اساتید و معلمین کرامت قدر دوران تحصیل بہ مصداق حدیث شریف من علمنی حرفاً فقد صیرنی

عبداً، بہ مادرم، ہمسرو و فرزند انم میلاد، عارف، امیر مہدی، علی

فصل اول: کلیات تحقیق

۲	مقدمه
۴	بیان مسئله
۶	اهمیت و ضرورت تحقیق
۸	فرضیات و هدف ها
۸	هدف کلی
۸	اهداف ویژه
۸	فرضیه اصلی
۸	فرضیه های ویژه
۹	تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای تحقیق

فصل دوم: ادبیات تحقیق

۱۴	مقدمه
۱۴	مبانی نظری
۱۴	تعاریف مختلف تفکر
۱۷	انواع تفکر
۱۹	مفهوم تفکر فلسفی
۲۱	مولفه های تفکر فلسفی
۲۸	فلسفه و کودک
۳۳	مفهوم آموزش فلسفه به کودکان
۳۵	ضرورت آموزش فلسفه به کودکان
۳۷	ویژگی ها و اصول آموزش فلسفه به کودکان
۳۹	شیوه های آموزش فلسفه به کودکان:
۳۹	آموزش فلسفه از طریق آموزش آراء فلاسفه
۴۰	آموزش فلسفه از طریق کتاب ها و محتوای آموزشی
۴۱	آموزش فلسفه به کودکان از طریق روش تدریس
۴۳	مفهوم روش تدریس کاوشگری

۴۶	.....	تاریخچه روش تدریس کاوشگری
۴۸	.....	آموزش کاوشگری و علوم تجربی
۵۲	.....	ویژگی روش تدریس کاوشگری
۵۳	.....	مراحل روش تدریس کاوشگری
۵۸	.....	محاسن و محدودیت های روش تدریس کاوشگری
۶۲	.....	مبانی تجربی تحقیق
۶۲	.....	پژوهش های داخلی
۶۴	.....	پژوهش های انجام گرفته در خارج از کشور
۶۶	.....	جمع بندی

فصل سوم: روش تحقیق

۷۰	.....	مقدمه
۷۰	.....	روش تحقیق
۷۱	.....	جامعه آماری
۷۱	.....	نمونه آماری و روش نمونه گیری
۷۲	.....	ابزار گردآوری اطلاعات
۷۲	.....	روایی ابزار اندازه گیری
۷۲	.....	پایایی ابزار اندازه گیری
۷۲	.....	روش تجزیه و تحلیل داده ها
۷۳	.....	روش اجرا

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

۷۷	.....	توصیف اطلاعات
۸۲	.....	تحلیل اطلاعات

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۹۲	.....	مقدمه
۹۴	.....	مهم ترین یافته های تحقیق
۹۵	.....	بحث و نتیجه گیری
۱۰۰	.....	جمع بندی نهایی
۱۰۱	.....	پیشنهادات کاربردی

۱۰۲	پیشنهادات پژوهشی
۱۰۳	محدودیت های تحقیق
۱۰۵	منابع فارسی
۱۰۹	منابع انگلیسی
	ضمائم

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۴۰	جدول ۱-۲ برنامه درسی فلسفه برای کودکان لیپمن و شارپ
۷۱	جدول (۱-۳) حجم جامعه آماری تحقیق
۷۲	جدول (۲-۳) حجم نمونه آزمایشی
۷۳	جدول (۳-۳).....
۷۴	(جدول ۴ - ۳)جدول برنامه زمان بندی اجرای روش تدریس کاوشگری توسط معلمان
۷۷	جدول ۱-۴- ویژگی های نمونه آماری
۷۸	جدول ۲-۴- میانگین و انحراف معیار نمرات گروه گواه (پیش آزمون و پس آزمون)
۷۹	جدول ۳-۴- میانگین و انحراف معیار نمرات گروه تجربی (پیش آزمون و پس آزمون)
۸۱	جدول ۴-۴- میانگین و انحراف معیار نمرات گروه گواه و تجربی (پس آزمون)
۸۲	جدول ۵-۴- نتایج آزمون t برای گروه های مستقل در مورد میزان جامعیت گروه گواه و گروه تجربی در پس آزمون
۸۳	جدول ۶-۴- نتایج آزمون t برای گروه های وابسته در مورد میزان جامعیت پیش و پس آزمون گروه تجربی
۸۴	جدول ۷-۴- نتایج آزمون t برای گروه های مستقل در مورد میزان انعطاف پذیری گروه گواه و گروه تجربی در پس آزمون
۸۵	جدول ۸-۴- نتایج آزمون t برای گروه های وابسته در مورد میزان انعطاف پذیری پیش و پس آزمون گروه تجربی
۸۵	جدول ۹-۴- نتایج آزمون t برای گروه های مستقل در مورد میزان تعمق گروه گواه و گروه تجربی در پس آزمون
۸۷	جدول ۱۰-۴- نتایج آزمون t برای گروه های وابسته در مورد میزان تعمق پیش و پس آزمون گروه تجربی
۸۷	جدول ۱۱-۴- نتایج آزمون t برای گروه های مستقل در مورد میزان کنجکاوی گروه گواه و گروه تجربی در پس آزمون

جدول ۱۲- ۴- نتایج آزمون t برای گروه های وابسته در مورد میزان کنجکاوی پیش و پس آزمون	
گروه تجربی	۸۸
جدول ۱۳- ۴- نتایج آزمون t برای گروه های مستقل در مورد میزان انتقادپذیری گروه گواه و گروه	
تجربی در پس آزمون	۸۸
جدول ۱۵- ۴- نتایج آزمون t برای گروه های مستقل در مورد میزان پرورش مهارت های تفکر فلسفی	
گروه گواه و گروه تجربی در پس آزمون	۹۰
جدول ۱۶- ۴- نتایج آزمون t برای گروه های وابسته در مورد میزان پرورش مهارت های تفکر فلسفی	
پیش و پس آزمون گروه تجربی	۹۰

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۷۸	نمودار ۱ - ۴- مقایسه میانگین مهارت های تفکر فلسفی گروه گواه در پیش و پس آزمون.....
۸۰	نمودار ۲ - ۴- مقایسه میانگین مهارت های تفکر فلسفی گروه تجربی در پیش و پس آزمون.....
۸۱	نمودار ۳ - ۴- مقایسه میانگین مهارت های تفکر فلسفی گروه گواه و تجربی در پس آزمون.....

دانشگاه بوعلی سینا

مشخصات رساله / پایان نامه تحصیلی

عنوان :

تأثیر روش تدریس کاوشگری بر میزان پرورش مهارت‌های تفکر فلسفی دانش آموزان پایه پنجم دوره ابتدایی شهر بهار

نام نویسنده : علی اصغر رضایی

نام استاد راهنما : دکتر محمد رضا یوسف زاده

نام استاد مشاور : دکتر یحیی معروفی

دانشگاه ادبیات و علوم انسانی گروه آموزشی : علوم تربیتی

رشته تحصیلی : تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش گرایش تحصیلی : تعلیم و تربیت اسلامی مقطع تحصیلی : کارشناسی ارشد

تاریخ تصویب : ۱۳۸۸/۶/۲۳ تاریخ دفاع : ۱۳۸۹/۶/۱۷ تعداد صفحات : ۱۱۱

چکیده:

هدف کلی پژوهش حاضر ، تعیین تأثیر روش تدریس کاوشگری بر پرورش مهارت‌های تفکر فلسفی کودکان پایه پنجم ابتدایی شهرستان بهار در سال تحصیلی ۸۸-۸۹ است . در این پژوهش از روش تحقیق شبه آزمایشی استفاده شده است . جامعه آماری پژوهش را کلیه دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی شهرستان بهار در سال تحصیلی ۸۸-۸۹ تشکیل می دهد . حجم جامعه آماری ۱۰۲۰ نفر (۶۲۰ دختر و ۵۰۰ پسر) می باشد .

در این پژوهش با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده و خوشه ای و براساس جدول مورگان و کرجسی نمونه ای به حجم ۹۶ نفر شامل ۵۲ دختر و ۴۴ پسر انتخاب شده است . ابزار گردآوری اطلاعات ، پرسشنامه محقق ساخته سنجش تفکر فلسفی است . روایی ابزار از طریق روایی محتوایی و پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ محاسبه شد و میزان آن ۷۹٪ تعیین گردید . به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از شاخص های آمار توصیفی ، شامل : میانگین ، نمودار ، درصد و آمار استنباطی از آزمون t مستقل و همبسته استفاده شده است . مهمترین یافته های پژوهش به شرح ذیل است :

۱- میزان جامعیت دانش آموزان کلاس پنجم که با استفاده از روش تدریس کاوشگری آموزش دیده اند از میزان جامعیت کسانی که با روش تدریس سنتی آموزش دیده اند بیشتر است . یعنی روش تدریس کاوشگری باعث افزایش میزان جامعیت دانش آموزان شده است .

۲- میزان انعطاف پذیری دانش آموزان کلاس پنجم که با استفاده از روش تدریس کاوشگری آموزش دیده اند از میزان انعطاف پذیری کسانی که با روش تدریس سنتی آموزش دیده اند بیشتر است . یعنی روش تدریس کاوشگری باعث افزایش میزان انعطاف پذیری دانش آموزان شده است .

۳- میزان تعمق دانش آموزان کلاس پنجم که با استفاده از روش تدریس کاوشگری آموزش دیده اند از میزان تعمق کسانی که با روش تدریس سنتی آموزش دیده اند بیشتر است . یعنی روش تدریس کاوشگری باعث افزایش میزان تعمق دانش آموزان شده است .

۴- میزان کنجکاوی دانش آموزان کلاس پنجم که با استفاده از روش تدریس کاوشگری آموزش دیده اند از میزان کنجکاوی کسانی که با روش تدریس سنتی آموزش دیده اند بیشتر است . یعنی روش تدریس کاوشگری باعث افزایش میزان کنجکاوی دانش آموزان شده است .

۵- میزان انتقاد پذیری دانش آموزان کلاس پنجم که با استفاده از روش تدریس کاوشگری آموزش دیده اند از میزان انتقاد پذیری کسانی که با روش تدریس سنتی آموزش دیده اند بیشتر است . یعنی روش تدریس کاوشگری باعث افزایش میزان انتقاد پذیری دانش آموزان شده است .

۶- میزان مهارت های تفکر فلسفی دانش آموزان کلاس پنجم که با استفاده از روش تدریس کاوشگری آموزش دیده اند از میزان مهارت های تفکر فلسفی کسانی که با روش تدریس سنتی آموزش دیده اند بیشتر است . یعنی روش تدریس کاوشگری باعث افزایش میزان مهارت های تفکر فلسفی دانش آموزان شده است .

واژه های کلیدی : روش تدریس کاوشگری ، تفکر فلسفی ، جامعیت ، انعطاف پذیری ، کنجکاوی ، انتقاد پذیری ، تعمق .

فصل اول

کلیات تحقیق

مقدمه

تغییرات و تحولات گسترده فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و... عصر حاضر، مشکلات جدید و به تبع آن انتظارات تازه ای را برای مدارس و نظام های آموزش و پرورش جهان به وجود آورده است. رشد سریع فناوری در ابعاد مختلف، مسأله انفجار دانش، توسعه علم ارتباطات و پیدایش انواع وسایل دقیق پردازش اطلاعات، ساخت ابعاد مختلف جوامع را از متکی بودن بر منابع اولیه در آورده و تربیت نیروی انسانی متخصص، متفکر، اندیشمند و دسترسی به اطلاعات و کار برد وسیع یافته های علمی را در عرصه عمل جایگزین آن کرده است.

امروزه دانش آموزان برای ورود به عصر دانایی و روبرو شدن با تحولات شگفت انگیز قرن بیست و یکم باید به طور فزاینده ای مهارت های تفکر فلسفی را برای تصمیم گیری مناسب جهت بررسی شقوق مختلف این دنیای پیچیده و حل مسائل پیچیده و بغرنج جامعه فرا بگیرند. آنها باید سواد علمی^۱ و مبتنی بر فناوری را به خوبی سواد خواندن، نوشتن و حساب کردن بیاموزند. باید علاوه بر همه آنها از تفکر سطح بالا و تأملی^۲ (تفکر فلسفی) برخوردار شوند (می^۳ ۲۰۰۰).

در نظام آموزشی فعلی متأسفانه برخی از معلمان، شاید به خاطر دل سوزی و کمک به یادگیری دانش آموزان! تعدادی سوال از هر مبحث درسی استخراج می کنند، پاسخ آن ها را در اختیار دانش آموزان قرار می دهند و از آنها می خواهند که به جای تفکر و اندیشه ورزی و کاوشگری تنها پاسخ ها را حفظ نمایند. با این روش آموزشی و تربیتی که متأسفانه در نظام آموزشی فعلی بسیار غالب است وظیفه اصلی دانش آموز به حفظ کردن مطالب درسی و بازگویی و باز نویسی آن در مواقع ضروری و نهایتاً کسب

---

1. Scinence literacy
2. Reflective thinking
3. May

نمره قبولی منحصر می شود. او دیگر روشهای مطالعه، مهارتهای یادگیری و تفکر و اندیشه ورزی و کاوشگری و... که همواره در طول زندگی به آن ها نیاز خواهد داشت، کسب نمی کند. و در مواقع لزوم توانایی بررسی شقوق مختلف پدیده ها و امور، تجزیه و تحلیل، تفسیر، قضاوت، استدلال و توانایی حل مسائل و... را نخواهد داشت؛ چرا که در طول دوران تحصیل، همیشه به معلم و یا والدین خود متکی بوده است و به جای استفاده مناسب از ذهن خود از آن به عنوان انبار و محل نگهداری محفوظات بی معنی و مفهوم و غیر کاربردی استفاده کرده است (یغما، ۱۳۸۸).

مطمئناً با این گونه شیوه های آموزشی و تربیتی که حاصل و بازده نظام آموزشی حافظه پرور است نمی توان افراد جسور، کارآمد، متعهد، متفکر، منتقد، منعطف، جامع، دارای تعمق و... تربیت کرد که در آینده کارها و امور را با درایت و حسن تدبیر انجام دهند و به هنگام برخورد با مشکلات راه حل های منطقی و خلاقانه ای بیابند. بنابر این باید در روش ها، رویکردها، برنامه ها و حتی اهداف آموزشی و تربیتی خود تحول ایجاد کنیم. تحولی که ما را در ساختن و تربیت انسان هایی صالح، با ایمان، شایسته، جسور، متعهد، متفکر، منتقد و... یاری کند.

به نظر می رسد یکی از راههای رسیدن به چنین هدفی استفاده از روشهای فعال تدریس از جمله روش تدریس کاوشگری می باشد؛ تا از این رهگذر زمینه بروز و ظهور نوآوری، خلاقیت، کنجکاوی، انعطاف پذیری، جامعیت، تعمق و در یک کلام تفکر فلسفی و تفکر همراه با تأمل در کودکان و نوجوانان فراهم شود.

بیان مسئله

از روزگاران کهن تاکنون همواره این سوال اساسی مطرح بوده است، که فلسفه چیست؟ و جوابهایی به این سؤال داده شده است، که این جوابها را می‌توان در دو دسته طبقه‌بندی کرد. اول آنکه عده‌ای فلسفه را مجموعه‌ای از عقاید و آراء فیلسوفان درباره موضوعات فلسفی می‌دانند. و دوم آنکه دسته دیگر فلسفه را عبارت از عمل فلسفیدن می‌دانند و به عبارت دیگر، فیلسوف را کسی می‌دانند که هنر و توانایی تفکر صحیح و عمل فلسفی را داشته باشد؛ نه اینکه پر از اندیشه‌ها و عقاید فلسفی دیگر فیلسوفان باشد (قائدی، به نقل از نقیب زاده، ۱۳۸۳).

پرواضح است که فلسفه برای کودکان بیشتر با شق دوم سازگارتر است. منظور از فلسفه برای کودکان حفظ کردن آراء و اندیشه‌ها و عقاید فیلسوفان گذشته نیست؛ بلکه منظور عمل فلسفی و بالا بردن توان تفکر و اندیشه کودکان است. اگر نگرش دوم را بپذیریم، در آن صورت فلسفه برای کودکان یک موضوع درسی خاص و صرف نخواهد بود؛ که کتاب درسی و ساعات خاصی در مدارس به آن تعلق داشته باشد. بلکه فلسفه برای کودکان در تمام موضوعات درسی وجود خواهد داشت (لیپمن^۱، ۲۰۰۳).

با این نگرش نه تنها فلسفه بر حجم برنامه‌های درسی کودکان نخواهد افزود بلکه یاریگر برنامه‌های درسی نیز خواهد بود (یوسف زاده، ۱۳۸۸).

در گذشته چون فلسفه را مجموعه‌ای عقاید و اندیشه‌ها و آراء فیلسوفان می‌دانستند؛ آموزش آن نیز به طور جدی از دانشگاه شروع می‌شد! و در سطح قبل از دانشگاه (دبیرستان) در حد بسیار مختصر آموزش می‌دادند و در سطوح راهنمایی و ابتدایی اصلاً خبری از آموزش فلسفه نبود. لازم به ذکر است اگرچه در سطح دبیرستان در حد مقدماتی به فلسفه پرداخته می‌شد اما آن هم در قالب مثنوی حفظیات

---

1. Lipman

بی مفهوم و بی معنا بود. اما اکنون شاهد آن هستیم که آموزش فلسفه به کودکان با رویکردی کاملاً متفاوت از گذشته از چندین دهه پیش شروع شده است. یکی از پیشگامان آموزش فلسفه به کودکان متیولپمن می باشد؛ که هدف او از ارائه فلسفه برای کودکان آن است که به جای آموزش عقاید، اندیشه‌ها و آراء فیلسوفان، فلسفه را بر فلسفه ورزی و اندیشه ورزی و تفکر استوار سازد؛ که روش بنیادی او استفاده از گفتگوی سقراطی در یک جامعه تحقیق است (لیپمن، ۲۰۰۱).

خوشبختانه امروزه، فلسفه کودک جایگاهش را در نظامهای آموزش کشورهای پیشرفته پیدا کرده است؛ و چندین موسسه بین المللی مثل (IAPC)¹، (ICPIC)²، (FAPCA)³ و... در سطح دنیا ایجاد شده است و این روند به کشورهای در حال توسعه نیز سرایت می کند (پریچارد⁴، ۲۰۰۶).

اما متأسفانه علی رغم پیشرفت های چشمگیر در حوزه آموزش فلسفه به کودکان در مقیاس بین المللی، توصیه های مؤکد و سفارشهای بی نظیر دین مبین اسلام بر تفکر، اندیشه ورزی و فلسفه ورزی (یک ساعت تفکر از هفتاد سال عبادت بهتر است) فلسفه برای کودکان در نظام آموزشی کشور ما جایگاه واقعی خود را پیدا نکرده است؛ که شاید یکی از دلایل آن، برداشت های متفاوت، متناقض از فلسفه کودک و تمسک به نظامهای آموزشی سنتی می باشد؛ که در این نظامها به جای اندیشه ورزی، تفکر خلاق و تفکر انتقادی به محفوظات، یادگیری طوطی وار و غیرفعال و غیرکاربردی تأکید می شود. حاصل چنین نظامهای آموزشی سنتی، انبوه فارغ التحصیلانی است که حتی نخبه ترین آنها با بهترین نمرات قبولی توانایی مقابله و حل مشکلات را ندارند. آن چه متیولپمن را به این فکر واداشت که برنامه ای برای آموزش مهارت های فکری و اندیشه ورزی برای کودکان تدوین کند؛ این بود که

---

1. the institute for the advancement of philosophy for children
 2. the international council for philosophical inquiry with children
 3. the federation of australasian philosophy for children associations
 4. Pritchard

مشاهده کرد، جوانان دانشگاهی و حتی استادان آنها آمادگی برخورد عقلانی با مشکلات فی مابین را ندارند.

بنابراین تصور زندگی امروزه بدون بهره مندی از توانایی ها و مهارت های تفکر فلسفی دشوار می نماید. در زمینه مؤلفه های تفکر فلسفی دیدگاه های مختلفی وجود دارد. اما اغلب صاحب نظران در زمینه مؤلفه و ابعاد تفکر فلسفی بر عناصری چون جامعیت، انعطاف پذیری، تعمق، کنجکاوی و انتقادپذیری توافق دارند (لیپمن، متیو، ۲۰۰۱ و اسمیت، به نقل از ایلی، ۱۳۷۴). در زمینه آموزش این مؤلفه های تفکر فلسفی بعضی صاحب نظران کتابهای مخصوص فلسفه را و برخی محتوای سایر کتب درسی را و تعدادی دیگر روش تدریس را تجویز می نمایند. این پژوهش درصدد است تا میزان پرورش این مهارتها را از طریق روش های تدریس فعال مورد بررسی قرار دهد. بنابراین سؤال اساسی این پژوهش این است که چگونه می توان از طریق روش تدریس کاوشگری مهارتهای فلسفی کودکان را پرورش داد؟

اهمیت و ضرورت پژوهش

برای نیل به اهداف کیفی آموزش و پرورش ناگزیر باید در برنامه ها و مواد درسی و حتی در وظایف مدارس و معلمان بازنگری گردد. بسیار ضرورت دارد که نحوه افزایش مهارتهای تفکر کودکان بررسی و مورد تحقیق واقع شود؛ تا برای اینکه بتوانیم تفکر خلاق و انتقادی را که یکی از اهداف اساسی آموزش و پرورش است. ارتقاء بخشیم باید انسانهایی را تربیت کنیم، که قابلیت انجام کارهای جدید را داشته

باشند. و فقط آن چه را که سایر نسل ها انجام داده اند تکرار و حفظ نکنند (پریچارد به نقل از فیشر^۱، ۲۰۰۶).

لیپمن معتقد است که باید به سراغ آموزش فلسفه برویم. تفکر انتقادی و خلاق قضاوت کودکان را بهبود می بخشد؛ یعنی، ۱-قضاوت و اظهارنظر مدلل را تسهیل می کند ۲-دلیل و برهان را ترویج می نماید. ۳- خوداصلاحی را ترغیب می کند. لیپمن امیدوار است که همه اینها می تواند در طراحی برنامه ریزی فلسفه بویژه برنامه درسی کودکان زیر ۱۲ سال تحقق پیدا کند. بعلاوه فلسفه باعث می شود ارتباطات بین دروس و مهارتهای زندگی فهمیده شود. یعنی فلسفه نه تنها حلقه واسطه ای بین تمام دروس است، بلکه حلقه واسطه ای بین تجارب آموزشی و زندگی واقعی آنان خواهد شد. او ادعا می کند هر نوع برنامه درسی که کودکان را از تشویق به طرح سؤالات فلسفی و اندیشه ورزی باز بدارد؛ آن برنامه درسی، کودکان را به آموزش سست، بی اساس، ناپایدار و شکننده سوق می دهد.

بنابراین آموزش فلسفه برای تقویت پرورش صفاتی چون جامعیت، انعطاف پذیری، تعمق، کنجکاوی، انتقادپذیری، خودباوری، اعتماد به نفس، علاقمندی به علم و تحقیق و کند و کاو، توانایی مقابله با مشکلات و حل آنها، نقد و نقادی، مسئولیت پذیری، قادر به قضاوت براساس ملاکها و معیارها، خود اصلاحی و... ضرورت دارد.

فرضیات و هدف‌ها

الف-هدف کلی

تعیین تأثیر روش تدریس کاوشگری بر پرورش مهارت های تفکر فلسفی دانش‌آموزان پایه پنجم.

ب-اهداف ویژه

۱-تعیین تأثیر روش تدریس کاوشگری بر میزان جامعیت دانش‌آموزان پایه پنجم.

۲-تعیین تأثیر روش تدریس کاوشگری بر میزان انعطاف پذیری دانش‌آموزان پایه پنجم.

۳-تعیین تأثیر روش تدریس کاوشگری بر میزان تعمق دانش‌آموزان پایه پنجم.

۴-تعیین تأثیر روش تدریس کاوشگری بر میزان کنجکاوی دانش‌آموزان پایه پنجم.

۵-تعیین تأثیر روش تدریس کاوشگری بر میزان انتقادپذیری دانش‌آموزان پایه پنجم.

فرضیه اصلی

بین میزان پرورش مهارت‌های تفکر فلسفی دانش‌آموزانی که با روش کاوشگری آموزش دیده اند و کسانی که با روش سنتی آموزش دیده اند، تفاوت وجود دارد.

فرضیه های ویژه

۱- بین میزان جامعیت دانش‌آموزانی که با روش تدریس کاوشگری آموزش دیده اند و کسانی که با روش سنتی آموزش دیده اند تفاوت وجود دارد.

۲- بین میزان انعطاف پذیری دانش‌آموزانی که با روش تدریس کاوشگری آموزش دیده اند و کسانی که با روش سنتی آموزش دیده اند تفاوت وجود دارد.